

Gerbiamieji investuotojai,

besibaigiantys 2012-ieji – jau šešti metai krizės, kuri apėmusi daugumą gyvenimo sričių. Tai, kad krizė per JAV finansų sistemą įsitvirtino visame pasaulyje tokiam ilgam laikui, o įvykių dinamika kartojta šimtmečių senumo ritmą, rodo, kad kažkas iš esmės seniai sugedę pasaulio ekonomikos sistemoje ir turėtų būti kuo skubiau keičiami.

Nenuostabu, kad Lietuvos investuotojai, praradę sunkiai uždirbtas lėšas, kelia klausimus, toli peržengiančius jų kompetencijos ir galimų interesų ribas. Finansinei krizei per ekonomiką persimetęs į politiką sudrebėjo socialinės sanklodos pamatai. Tai verčia apmąstyti, ar tikrai santvarkas, užtikrinančias politinės valdžios pasikeitimą, jau galime vadinti demokratiškomis, o rinkas laisvomis.

Atidesnieji krizės požymių įžvelgė jau 2007 m. pasikeitus bankų politikai. Tačiau net ir laiku pastebėjus pasikeitusias nuostatas, mažėjant apyvartumui, turimos investicinės priemonės ir nekilnojamojo turto objektai prarado vertę.

Apyvartumą rinkoje ir kainas tiesiogiai lemia du veiksniai – pinigų kiekis ir cirkuliacijos greitis ekonomikoje bei sumuota kreditų pasiūla. Lietuvoje kredito rinka oligopolinė, pinigų kiekį rinkoje, kreditų pasiūlą lemia keli užsienio bankai. Galima VILIBOR machinacija dar labiau sumažino apyvartumą.

Apyvartumo pokyčiai yra lemiamas verslo ciklo šaltinis. Galima teigti atvirkščiai, tačiau akivaizdu, kad banko kreditų pokyčiai nebūtinai nulemiami fundamentalios ekonomikos būsenos, bet neišvengiamai patys lemia fundamentalią ekonomikos būseną.

Bankai neturi nieko bendro su morale ir savo vizijų neįsprendžia socialine atsakomybe, ypač veikdami silpnesnėse šalyse. Bet jų veiklos įtaka rinkoms ir iš to gaunamas pelnas prognozuojamas matematiškai. Lietuvoje sukelta apyvartumo krizė tampa nemokomo krize dėl bankų sabotažo.

Lietuvoje veikiantys bankai modeliavo finansines bangas pagal JAV federalinės rezervo sistemos (FED) veiksmus. Šis „nepriklausomas“ centrinis bankas, valdomas keliolikos komercinių bankų, jau šimtmetį vienoje rankose išlaiko ne tik pinigų kiekio ekonomikoje, bet ir suminę kredito kontrolę.

JAV doleris kuriamas iš nieko kaip skola, kurios reikšminga dalis – turtas balanse, generuojantis pajamas iš mokesčių mokėtojų. Kadangi pinigai kuriami kaip skola, reikalingas vis didesnis pinigų kiekis esamiems įsipareigojimams padengti. Tokia sistema ne tik leidžia pelnytis privatiems bankininkams didinant valstybės skolą, bet ir naudotis mokesčių mokėtojų pinigais dengiant savo komercinius nuostolius. O neigiamoje ciklo fazėje – eliminuoti iš rinkos ir perdalinti subjektų, neturinčių tokios galimybės, turta.

Taigi, „laisvoje rinkoje“ per pinigų kiekio ir kredito suminę kontrolę kuriami verslo ciklai. Kur tai nuvedė pasaulį, parodo neįtikėtina ekonominės galios koncentracija.

Šviesūs protai jau 4-ajame dešimtmetyje bandė rasti sprendimus, bet bankų sistema iš esmės nesikeitė. Tarptautinis valiutos fondas patvirtina, kad Čikagos mokyklos siūlomas pinigų kiekio rinkoje valdymo atskyrimas nuo kredito suminio pasiūlos valdymo ir apribota bankininkų galimybė kurti pinigus iš nieko teigiamai paveiktą ekonomiką.

Kaip keičiasi požiūris į tarptautinius bankininkų kontroliuojamus „nepriklausomus“ centrinis bankus, iliustruoja Vokietijos federalinio audito rūmų sprendimas, įpareigojantis Vokietijos centrinę banką fiziškai patikrinti aukso, laikomo FED ir kituose centruose bankuose, kokybę ir kiekį bei jį pargabenti. Galbūt ir Lietuvos bankui reikėtų atlikti tokį Lietuvos aukso rezervų inventorizavimą ir pargabenimą?

Krašto apsaugos ministerijos studijoje „Pasaulis 2030“ ir toliau prognozuojamas cikliškas rinkų vystymasis, tačiau nepateikta priemonių Lietuvos piliečių finansiniam saugumui užtikrinti. Piliečių finansinio saugumo poreikis šiandien ne mažesnis nei energetinio ar fizinio saugumo.

Apsaugoti savo investicijas, išlaikyti orumą visą gyvenimą teks patiems. Ir tai pavyks netapus iliuzijomis gyvenančių „žmogiškuoju resursu“ tarptautinių korporacijų žaidime. Žiniasklaidos gimdomos žvaigždės sukurtos žmonėms kvailinti, todėl per socialinius tinklus susikurkime savas žvaigždes iš kritiškai mąstančių bendraminčių.

Sėkmės 2013 metais!

Giedrius Steponkus, „Lietuvos investuotojai“

LEIDĖJAS UAB „Leidybos studija“

ADRESAS KORESPONDENCIJAI:

Parodos g. 26-307, 44221 Kaunas

Tel. (37) 750009; faks. (37) 750010

Mob. tel. (685) 32019

El. paštas: informacija@investuok.eu

www.investuok.eu

„Facebook“: investuok

DIREKTORIUS

Linus Pupelis

VYR. REDAKTORIUS

Artūras Mankevičius

NUMERIO EKSPERTAI

„Admiral Markets“ analitikas G. Butkus

„Admiral Markets“ vyriausiasis analitikas K. Rašap

„Baltic Legal Solutions Lietuvos“ advokatų

profesinė bendrija, advokatė A. Bužinskaitė

„DNB būsto“ brokeris A. Žukauskas

„Finastos“ vyriausioji ekonomistė R. Medaiskytė

„Finastos“ finansų analitikas T. Povilauskas

Investuotojų asociacijos valdybos narys,

advokato padėjėjas D. Vanhara

Lietuvos elektromobilių asociacijos valdybos

pirmininkas, „Elintos“ projektų vadovas L. Jokužis

Lietuvos finansų maklerių asociacijos

prezidentas M. Dubnikovas

„Lietuvos investuotojų“ valdybos

pirmininkas G. Steponkus

Lietuvos vidutinių ir smulkiųjų nekilnojamojo

turto agentūrų asociacijos prezidentas G. Bareika

„Opel Southeast Europe“ viešųjų ryšių vadovas

Baltijos šalis A. Salgė

„Orion Securities“ finansų makleris D. Gerulaitis

„Nordea“ vyriausiasis analitikas Ž. Mauricas

„Nordea Bank Lietuvos“ privačios

bankininkystės vadovas dr. M. Plakys

„Nordea Markets“ vyriausiasis

vadybininkas R. Šukevičius

„Synergy Finance“ Investicijų valdymo skyriaus

vadovas, „Investavimas.lt“ lektorius A. Milevskis

„TeleTRADE Vilniaus“ vyriausiasis

konsultantas-analitikas M. Pavlovskij

„Ūkio banko investicijų valdymo“ fondų

valdytojas A. Černiauskas

Ūkio banko maklerė dr. A. Stundžienė

„Verslo vystymo projektų“ vadovas J. Šefleris

„Viloktos“ technikos ir komercijos vadovas G. Čėnys

MAKETUOTOJA Viktorija Jarašūnaitė

VIRŠELIS „ArtHela“

KALBOS REDAKTORĖ Edita Vaskelaitė

PRENUMERATOS SKYRIUS

Tel. 8 659 41020

El. paštas prenumerata@investuok.eu

„INVESTUOK“ RENGINIAI

Tel. 8 678 79955

El. paštas seminarai@investuok.eu

REKLAMOS SKYRIUS

Mob. tel. 8 686 55957

El. paštas reklama@investuok.eu

Už reklamos turinį redakcija neatsako.

SPAUSTUVĖ

UAB „Spaudos praktika“

TIRAŽAS 5 000 egz.